

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

18. december 2014*ⁱ

»Præjudiciel forelæggelse – område med frihed, sikkerhed og retfærdighed – samarbejde på det civilretlige område – forordning nr. 4/2009 – artikel 3 – kompetence til at træffe afgørelse i et søgsmål vedrørende underholdspligt over for en person, der er bosat i en anden medlemsstat – national lovgivning, der fastsætter kompetencekoncentration«

I de forenede sager C-400/13 og C-408/13,

angående anmodninger om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Amtsgericht Düsseldorf og Amtsgericht Karlsruhe (Tyskland) ved afgørelser af henholdsvis den 9. juli og den 17. juni 2013, indgået til Domstolen den 16. og den 18. juli 2013, i sagerne:

Sophia Marie Nicole Sanders, ved Marianne Sanders,

mod

David Verhaegen (sag C-400/13),

og

Barbara Huber

mod

Manfred Huber (sag C-408/13),

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, M. Ilešič, og dommerne A. Ó Caoimh, C. Toader (refererende dommer), E. Jarašiūnas og C.G. Fernlund,

generaladvokat: N. Jääskinen

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

– den tyske regering ved T. Henze og J. Kemper, som befuldmægtigede

* – Processprog: tysk.

– Europa-Kommissionen ved B. Eggers og A.-M. Rouchaud-Joët, som befuldmægtigede,
og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 4. september 2014,
afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningerne om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 3, litra a) og b), i Rådets forordning (EF) nr. 4/2009 af 18. december 2008 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og samarbejde vedrørende underholdspligt (EUT 2009 L 7, s. 1).
- 2 Anmodningerne er blevet indgivet under to sager dels mellem Sophia Sanders, der er et mindreårigt barn, som repræsenteres af sin mor, Marianne Sanders, og David Verhaegen, der er barnets far, dels mellem Barbara Huber og hendes fraseparerede mand, Manfred Huber, vedrørende underholdsbidrag.

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 Følgende fremgår af 4., 9., 11., 15., 23., 44. og 45. betragtning til forordning nr. 4/2009:
 - »(4) Det Europæiske Råd i Tammerfors den 15. og 16. oktober 1999 opfordrede Rådet og Kommissionen til at udarbejde særlige fælles procedureregler for forenklet og hurtig afgørelse af grænseoverskridende tvister vedrørende bl.a. underholdsbidrag. Det anbefalede også at afskaffe de mellemliggende procedurer, der kræves for at muliggøre anerkendelse og fuldbyrdelse i den anmodede stat af retsafgørelser afsagt i en anden medlemsstat, navnlig retsafgørelser om underholdsbidrag.

[...]

- (9) Bidragsberettigede bør have mulighed for i en medlemsstat let at få truffet en retsafgørelse, der automatisk bliver eksigibel i en anden medlemsstat uden nogen andre formaliteter.

[...]

- (11) Forordningen bør finde anvendelse på alle underholdsbidrag, der følger af familieforhold, slægtskab, ægteskab eller svogerskab, for at sikre ens behandling af alle bidragsberettigede. I forbindelse med denne forordning bør begrebet »underholdspligt« undergives selvstændig fortolkning.

[...]

- (15) For at varetage de bidragsberettigedes interesser og af hensyn til retsplejen i Den Europæiske Union bør kompetencereglerne, som de følger af [Rådets] forordning (EF) nr. 44/2001 [af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EFT 2001 L 12, s. 1)], tilpasses. Det forhold, at sagsøger har sit sædvanlige opholdssted i et tredjeland, bør ikke længere udgøre en grund til at udelukke anvendelse af fællesskabskompetencereglerne, og der bør ikke længere kunne henvises til nationale kompetenceregler. Det bør derfor fastsættes i denne forordning, i hvilke tilfælde en medlemsstats ret kan udøve en subsidiær kompetence.

[...]

- (23) For at begrænse udgifterne til de sager, der er omfattet af denne forordning, vil det være hensigtsmæssigt at gøre størst mulig brug af moderne kommunikationsteknologi, især under afhøring af parterne.

[...]

- (44) Denne forordning bør ændre forordning [...] nr. 44/2001, idet den bør træde i stedet for de bestemmelser i denne forordning, der finder anvendelse på underholdspligt. Med forbehold af nærværende forordnings overgangsbestemmelser bør medlemsstaterne for så vidt angår underholdspligt anvende nærværende forordnings bestemmelser om kompetence, anerkendelse, eksigibilitet og fuldbyrdelse af retsafgørelser og om retshjælp i stedet for de tilsvarende bestemmelser i forordning [...] nr. 44/2001 fra datoen for nærværende forordnings anvendelse.

- (45) Målene for denne forordning, nemlig at indføre en række foranstaltninger, der muliggør en effektiv inddrivelse af underholdsbidrag i grænseoverskridende situationer og dermed letter den frie bevægelighed for personer i Den Europæiske Union, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne og kan derfor på grund af denne forordnings omfang og virkninger bedre nås på fællesskabsplan; Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. [...] artikel 5 [TEU]. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne forordning ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.«

- 4 Artikel 1, stk. 1, i forordning nr. 4/2009 bestemmer:

»Denne forordning finder anvendelse på underholdspligt, der udspringer af et familieforhold, slægtskab, ægteskab eller svogerskab.«

- 5 Forordningens artikel 3 bestemmer:

»De myndigheder, der er kompetente med hensyn til underholdspligt i medlemsstaterne, er:

- a) retten på det sted, hvor sagsøgte har sin sædvanlige bopæl, eller
- b) retten på det sted, hvor den bidragsberettigede har sin sædvanlige bopæl, [...]

- 6 Nævnte forordnings artikel 4 og 5 omhandler henholdsvis valg af værneting og kompetence baseret på sagsøgtens fremmøde.

- 7 Artikel 5 i forordning nr. 44/2001 bestemmer:

»En person, der har bopæl på en medlemsstats område, kan sagsøges i en anden medlemsstat

[...]

- 2) i sager om underholdspligt, ved retten på det sted, hvor den berettigede har sin bopæl eller sit sædvanlige opholdssted, eller, ved krav i forbindelse med en sag om en persons retlige status, ved den ret, der efter sin egen lovgivning er kompetent i sagen, medmindre denne kompetence alene støttes på en af parternes nationalitet

[...]«

Tysk ret

- 8 § 28 i Auslandsunterhaltsgesetz (lov om inddrivelse af underholdsbidrag i forbindelse med udenlandske stater) af 23. maj 2011 (BGBl. 2011 I, s. 898, herefter »AUG«) med overskriften »Kompetencekoncentration, bekendtgørelsesbeføjelse« bestemmer:

»1) Såfremt en part ikke har sin sædvanlige bopæl på Forbundsrepublikken Tysklands område, afgøres søgsmål i sager vedrørende underholdspligt i de tilfælde, der er omhandlet i artikel 3, litra a) og b), i forordning [...] nr. 4/2009, alene af den Amtsgericht, der er kompetent for den Oberlandesgerichts sæde, i hvis retskreds sagsøgte eller den bidragsberettigede har sin sædvanlige bopæl.

Amtsgericht Pankow-Weißensee har kompetence i Kammergerichts (Berlin) retskreds.

2) Delstatsregeringerne har bemyndigelse til ved bekendtgørelse at henlægge denne kompetence til en anden Amtsgericht i en Oberlandesgerichts retskreds eller, når en delstat har flere Oberlandesgerichte, at udpege en Amtsgericht for alle retskredsene under disse Oberlandesgerichte eller for flere af disse. Delstatsregeringerne kan ved bekendtgørelse overføre denne bemyndigelse til Landesjustizverwaltungen [retsmyndighederne].«

Tvisten i hovedsagerne og de præjudicielle spørgsmål

Sag C-400/13

- 9 Sagsøgeren i hovedsagen, der har sin sædvanlige bopæl i Mettmann (Tyskland), har fremsat krav om børnebidrag fra sin far, David Verhaegen, der er bosat i Belgien, ved et søgsmål anlagt den 29. maj 2013 ved den regionale domstol på det sted, hvor sagsøgeren i hovedsagen har sin bopæl, dvs. ved Amtsgericht Mettmann. Amtsgericht Mettmann overdrog efter høring af parterne sagen til Amtsgericht Düsseldorf i henhold til AUG's § 28, stk. 1.
- 10 Amtsgericht Düsseldorf er af den opfattelse, at den i medfør af artikel 3, litra b), i forordning nr. 4/2009 ikke har kompetence til at påkende sagen. Ifølge denne ret er den kompetente ret således retten på det sted i en medlemsstat, hvor sagsøgeren har sin sædvanlige bopæl, dvs. i det foreliggende tilfælde Amtsgericht Mettmann.
- 11 Den forelæggende ret har navnlig rejst tvivl vedrørende den regel om »kompetencekoncentration«, der er fastsat i AUG's § 28 for sager, der omhandler underholdspligt. Nærmere bestemt medfører en sådan kompetencekoncentration, at børn, der er bosat på det nationale område, fratages muligheden for at kunne føre sagen ved den ret, der er kompetent med hensyn til deres sædvanlige bopæl.
- 12 På denne baggrund har Amtsgericht Düsseldorf besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er [AUG's] § 28, stk. 1, [...] i strid med artikel 3, litra a) og b), i [forordning nr. 4/2009]?«

Sag C-408/13

- 13 Barbara Huber bor i Kehl og har over for sin mand, der er bosat på Barbados, fremsat krav om underholdsbidrag, som hun mener sig berettiget til efter deres separation. Hun har fremsat sit krav ved den regionale domstol på det sted, hvor hun har sin bopæl, dvs. ved Amtsgericht Kehl.

Amtsgericht Kehl overdrog i medfør af AUG's § 28, stk. 1, sagen til Amtsgericht Karlsruhe med den begrundelse, at sidstnævnte ret er kompetent, idet sagsøgeren har sin sædvanlige bopæl i retskredsen under Oberlandesgericht Karlsruhe.

- 14 Den forelæggende ret har også rejst tvivl om foreneligheden af AUG's § 28, stk. 1, med artikel 3, litra a) og b), i forordning nr. 4/2009.
- 15 Ifølge denne ret fortrænger forordning nr. 4/2009 fuldstændig de nationale kompetenceregler i medfør af princippet om EU-rettens forrang. Når forordningens artikel 3, litra a) og b), faktisk skal regulere både den internationale og den stedlige kompetence, må det således være forbudt for medlemsstaterne at indføre kompetenceregler, der afviger fra de regler, der er fastsat i forordningen.
- 16 Amtsgericht Karlsruhe er af den opfattelse, at nævnte nationale bestemmelse i strid med formålet med forordning nr. 4/2009 i væsentlig grad vanskeliggør den internationale inddrivelse af krav på underholdsbidrag, idet de bidragsberettigede skal gøre deres krav gældende ved en anden ret end deres bopælsret, hvilket medfører et øget tidsforbrug. En sådan ret råder desuden ikke over de relevante oplysninger vedrørende den økonomiske situation på det sted, hvor den berettigede bor, med henblik på at fastlægge såvel den berettigedes behov som sagsøgtets betalingsevne.
- 17 Den forelæggende ret har endvidere gjort opmærksom på, at parterne i hovedsagen ønsker, at den kompetente ret skal være retten på det sted, hvor sagsøgeren i hovedsagen har sin bopæl, dvs. Amtsgericht Kehl, enten ved valg af værneting eller ved kompetence baseret på sagsøgtets fremmøde.
- 18 På denne baggrund har Amtsgericht Karlsruhe besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»[Er det] foreneligt med artikel 3, litra a) og b), i [forordning nr. 4/2009], når [AUG's] § 28, stk. 1, første punktum, [...] bestemmer, at såfremt en part ikke har sin sædvanlige bopæl på Forbundsrepublikken Tysklands område, afgøres søgsmål i sager vedrørende underholdspligt i de tilfælde, der er omhandlet i artikel 3, litra a) og b), i forordning [...] nr. 4/2009, alene af den Amtsgericht, der er kompetent for den Oberlandesgerichts sæde, i hvis retskreds sagsøgte eller den bidragsberettigede har sin sædvanlige bopæl?«
- 19 Ved kendelse afsagt af Domstolens præsident den 25. juli 2013 blev sagerne C-400/13 og C-408/13 forenet med henblik på den skriftlige forhandling, den mundtlige forhandling og dommen.

Om de præjudicielle spørgsmål

- 20 Henset til de betragtninger, der er nævnt i denne doms præmis 17, synes Amtsgericht Karlsruhe at mene, at den tyske lov eventuelt er uforenelig med artikel 4 og 5 i forordning nr. 4/2009. Som Kommissionen har gjort gældende, har nævnte ret imidlertid kun forelagt Domstolen spørgsmål vedrørende rækkevidden af denne forordnings artikel 3.
- 21 Det bemærkes, at det klart fremgår af anmodningerne om præjudiciel afgørelse, at tvisten i hovedsagerne kun vedrører det tilfælde, hvor sagsøgte af den bidragsberettigede indstævnes for retten på det sted, hvor sidstnævntes sædvanlige bopæl er beliggende. De spørgsmål, der er forelagt af de forelæggende retter, skal følgelig alene besvares med hensyn til forordningens artikel 3, litra b).
- 22 Med deres respektive spørgsmål ønsker de forelæggende retter nærmere bestemt oplyst, om artikel 3, litra b), i forordning nr. 4/2009 skal fortolkes således, at den er til hinder for en national lovgivning som den i hovedsagerne omhandlede, som fastsætter en koncentration af de retlige kompetencer på området for grænseoverskridende underholdspligt til fordel for den ret i første instans, der er kompetent for appelinstantens sæde.

- 23 Som generaladvokaten har anført i punkt 33 i forslaget til afgørelse, bemærkes indledningsvis, at for så vidt som bestemmelserne i forordning nr. 4/2009 om kompetenceregler har erstattet kompetencereglerne i forordning nr. 44/2001, er Domstolens praksis vedrørende de bestemmelser om kompetence i forbindelse med underholdspligt, der er indeholdt i såvel konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager (EFT 1978 L 304, s. 17, herefter »Bruxelleskonventionen«), som forordning nr. 44/2001, der er en forlængelse af Bruxelleskonventionen, fortsat relevant ved analysen af de tilsvarende bestemmelser i forordning nr. 4/2009.
- 24 Det bemærkes endvidere, at det følger af fast retspraksis, at bestemmelserne om kompetenceregler skal fortolkes selvstændigt under hensyn dels til den omhandlede forordnings mål og opbygning, dels til de almindelige principper, der kan udledes af de nationale retsordener under ét (jf. analogt domme *Cartier parfums-lunettes* og *Axa Corporate Solutions assurances*, C-1/13, EU:C:2014:109, præmis 32 og den deri nævnte retspraksis, og *flyLAL-Lithuanian Airlines*, C-302/13, EU:C:2014:2319, præmis 24 og den deri nævnte retspraksis).
- 25 I denne sammenhæng skal artikel 3, litra b), i forordning nr. 4/2009 fortolkes i lyset af fortolkningens formål, dens ordlyd og den ordning, hvori den indgår.
- 26 For det første fremgår det i denne henseende af 45. betragtning til forordning nr. 4/2009, at forordningen har til formål at indføre en række foranstaltninger, der muliggør en effektiv inddrivelse af underholdsbidrag i grænseoverskridende situationer og dermed letter den frie bevægelighed for personer i Unionen. Det fremgår af niende betragtning til forordningen, at bidragsberettigede bør have mulighed for i en medlemsstat let at få truffet en retsafgørelse, der automatisk bliver eksigibel i en anden medlemsstat uden nogen andre formaliteter.
- 27 For det andet fremgår det af 15. betragtning til forordningen, at kompetencereglerne, som de følger af forordning nr. 44/2001, bør tilpasses med henblik på at varetage de bidragsberettigedes interesser og af hensyn til retsplejen i Unionen.
- 28 Hvad angår kompetencereglerne i grænseoverskridende tvister vedrørende underholdsbidrag har Domstolen i forbindelse med Bruxelleskonventionens artikel 5, nr. 2), allerede haft lejlighed til at bemærke, at undtagelsen fra kompetencereglerne på området for underholdsbidrag er at give en særlig beskyttelse til den bidragsberettigede, som anses for at være den svageste part i en sådan sag (jf. i denne retning domme *Farrell*, C-295/95, EU:C:1997:168, præmis 19, og *Blijdenstein*, C-433/01, EU:C:2004:21, præmis 29 og 30). I denne henseende har kompetencereglerne i forordning nr. 4/2009 i lighed med kompetencereglerne i nævnte artikel 5, nr. 2), til formål at sikre nærhed mellem den bidragsberettigede og den kompetente ret, således som generaladvokaten desuden har anført i punkt 49 i forslaget til afgørelse.
- 29 Det bemærkes endvidere, at hensynet til retsplejen ikke udelukkende skal forstås i betydningen optimering af domstolsorganisationen, men også ud fra parternes interesse, hvad end der er tale om sagsøgeren eller sagsøgte, i bl.a. at have mulighed for let adgang til retsvæsenet og forudsigelighed med hensyn til kompetencereglerne, således som generaladvokaten har anført i punkt 69 i forslaget til afgørelse.
- 30 Artikel 3, litra b), i forordning nr. 4/2009 fastsætter det kriterium, der er afgørende for fastlæggelsen af den ret, der har kompetence til at påkende grænseoverskridende tvister om underholdspligt, nemlig »retten på det sted, hvor den bidragsberettigede har sin sædvanlige bopæl«. Denne bestemmelse, der fastlægger såvel den internationale kompetence som den stedlige kompetence, tilsigter at ensarte reglerne for retternes kompetence (jf. i denne retning dom *Color Drack*, C-386/05, EU:C:2007:262, præmis 30).

- 31 I deres skriftlige indlæg for Domstolen har den tyske regering og Kommissionen fremhævet, at selv om artikel 3, litra b), i forordning nr. 4/2009 fastlægger den internationale og stedlige kompetence for de retter, der har kompetence til at påkende grænseoverskridende tvister om underholdsbidrag, påhviler det imidlertid alene medlemsstaterne inden for rammerne af deres domstolsorganisation at fastlægge, hvilken ret der konkret har kompetence til at påkende sådanne tvister, og at definere retskredsen under retten på det sted, hvor den bidragsberettigede har sin sædvanlige bopæl som omhandlet i artikel 3, litra b), i forordning nr. 4/2009.
- 32 I denne forbindelse bemærkes, at selv om reglerne for retternes kompetence er blevet harmoniseret ved en fastlæggelse af fælles tilknytningskriterier, henhører fastlæggelsen af den kompetente ret fortsat under medlemsstaternes kompetence (jf. i denne retning domme *Mulox IBC*, C-125/92, EU:C:1993:306, præmis 25, og *GIE Groupe Concorde m.fl.*, C-440/97, EU:C:1999:456, præmis 31), forudsat at denne nationale lovgivning ikke undergraver formålene med forordning nr. 4/2009 eller fratager den sin effektive virkning (jf. bl.a. i denne retning dom *Zuid-Chemie*, C-189/08, EU:C:2009:475, præmis 30, og analogt dom *C.*, C-92/12 PPU, EU:C:2012:255 præmis 79).
- 33 I det foreliggende tilfælde skal det for det første undersøges, om en kompetencekoncentration som den i hovedsagerne omhandlede i sager, der omhandler underholdsbidrag, medfører, at personer, der er bosiddende på det nationale område, mister den fordel, som de har i medfør af forordning nr. 4/2009, dvs. muligheden for at kunne føre sagen ved den ret, der er kompetent med hensyn til deres sædvanlige bopæl.
- 34 Som det er præciseret på s. 25 i rapporten om konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager (EFT 1979 C 59, s. 1), udarbejdet af P. Jenard, »er retten på det sted, hvor den bidragsberettigede har bopæl, bedst i stand til at fastslå, om han har behov for underhold, og til at fastlægge underholdsbidragets størrelse«.
- 35 Det bemærkes, at gennemførelsen af de formål, der er nævnt i denne doms præmis 28 og 29, ikke indebærer, at medlemsstaterne skal oprette kompetente domstole alle steder.
- 36 Det er derimod vigtigt, at den kompetente ret blandt de retter, der er udpeget til at træffe afgørelser på området for underholdspligt, er den ret, som sikrer, at der består en særligt nær tilknytning til det sted, hvor den bidragsberettigede har sin sædvanlige bopæl.
- 37 Kommissionen har i denne forbindelse fremhævet, at forordning nr. 4/2009 begrænser medlemsstaternes frihed for så vidt angår fastlæggelsen af den kompetente ret, eftersom der er tale om en stedlig kompetence, der er knyttet til de bidragsberettigedes sædvanlige bopæl. Fastlæggelsen af den kompetente ret inden for rammerne af den omhandlede medlemsstats egen domstolsorganisation skal derfor være baseret på en rimelig forbindelse mellem den kompetente ret og den bidragsberettigedes sædvanlige bopæl.
- 38 I det foreliggende tilfælde er den kompetente ret i medfør af AUG's § 28 den Amtsgericht, der er kompetent for den stedligt kompetente Oberlandesgerichts sæde, for hvilken den bidragsberettigede eventuelt skal iværksætte anke.
- 39 Da nævnte nationale bestemmelse udpeger en ret, hvis retskreds ikke behøver at svare til retskredsen for den ret, som er kompetent for nationale tvister med samme genstand, til at være retten på det sted, hvor den bidragsberettigede har sin sædvanlige bopæl som omhandlet i artikel 3, litra b), i forordning nr. 4/2009, bidrager den derfor ikke nødvendigvis til at gennemføre formålet om nærhed.
- 40 Selv om nærhed mellem den kompetente ret og den bidragsberettigede findes blandt de formål, der forfølges med artikel 3, litra b), i forordning nr. 4/2009, udgør den imidlertid ikke forordningens eneste formål, således som det er anført i denne doms præmis 26-29.

- 41 Det skal således for det andet undersøges, om en national lovgivning som den i hovedsagerne omhandlede kan skade det formål, der forfølges med forordning nr. 4/2009, som er i videst muligt omfang at lette inddrivelsen af internationale underholdsbidrag, eftersom denne lovgivning besværliggør proceduren, da den for parterne medfører et betydeligt yderligere tidsforbrug.
- 42 Den tyske regering og Kommissionen har gjort gældende, at en koncentration af de retlige kompetencer på området for underholdspligt som den i hovedsagerne omhandlede har en positiv indvirkning på retsplejen, da den gør det muligt at få adgang til specialiserede retter, som derved besidder en større ekspertise i denne type tvister, der ifølge den tyske regering og Kommissionen ofte er højst komplekse både faktisk og retligt.
- 43 I denne henseende bemærkes for det første, at selv om den geografiske forskel på de retter, der er kompetente på området for underholdspligt, leder til den antagelse, at en bidragsberettiget, når tvisten er grænseoverskridende, i visse tilfælde skal tilbagelægge en længere distance, er en sådan antagelse ikke nødvendigvis korrekt. Et søgsmål for en ret indebærer således ikke, at parterne systematisk skal indfinde sig dér på ethvert af procedurens trin. Som det fremgår af 23. betragtning til forordning nr. 4/2009, vil det for at begrænse udgifterne til de sager, der er omfattet af forordningen, således navnlig være hensigtsmæssigt at gøre størst mulig brug af moderne kommunikationsteknologi, især under afhøring af parterne, idet det ved hjælp af disse procesmidler direkte kan undgås, at parterne skal møde i retten.
- 44 For det andet kan en kompetenceregulering som den i hovedsagerne omhandlede samtidig opfylde de krav, der er anført i denne doms præmis 26-29, dvs. indførelsen af foranstaltninger, der sikrer en effektiv inddrivelse af underholdsbidrag i grænseoverskridende situationer, at varetage de bidragsberettigedes interesser og at fremme en hensigtsmæssig retspleje.
- 45 En kompetencekoncentration som den i hovedsagerne omhandlede medvirker således til at udvikle en særlig ekspertise, som kan forbedre effektiviteten af inddrivelsen af underholdsbidrag, mens den samtidig sikrer en hensigtsmæssig retspleje og er i tvistens parter interesse.
- 46 Det kan imidlertid ikke udelukkes, at en sådan kompetencekoncentration begrænser den effektive inddrivelse af underholdsbidrag i grænseoverskridende situationer, hvilket forudsætter, at de forelæggende retter foretager en konkret undersøgelse af situationen i den omhandlede medlemsstat.
- 47 Det følger af samtlige disse betragtninger, at artikel 3, litra b), i forordning nr. 4/2009 skal fortolkes således, at den er til hinder for en national lovgivning som den i hovedsagerne omhandlede, som fastsætter en koncentration af de retlige kompetencer på området for grænseoverskridende underholdspligt til fordel for den ret i første instans, der er kompetent for appelinstansens sæde, medmindre denne regel medvirker til at virkeliggøre formålet om en hensigtsmæssig retspleje og beskytter de bidragsberettigedes interesser, idet den samtidig fremmer den effektive inddrivelse af sådanne bidrag, hvilket det imidlertid tilkommer de forelæggende retter at efterprøve.

Sagsomkostninger

- 48 Da sagernes behandling i forhold til hovedsagernes parter udgør et led i de sager, der verserer for de forelæggende retter, tilkommer det disse at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parter udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

Artikel 3, litra b), i Rådets forordning (EF) nr. 4/2009 af 18. december 2008 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og samarbejde vedrørende underholdspligt skal fortolkes således, at den er til hinder for en national lovgivning som den i hovedsagerne omhandlede, som fastsætter en koncentration af de retlige kompetencer på området for grænseoverskridende underholdspligt til fordel for den ret i første instans, der er kompetent for appelinstantens sæde, medmindre denne regel medvirker til at virkeliggøre formålet om en hensigtsmæssig retspleje og beskytter de bidragsberettigedes interesser, idet den samtidig fremmer den effektive inddrivelse af sådanne bidrag, hvilket det imidlertid tilkommer de forelæggende retter at efterprøve.

Underskrifter

i — — Der er foretaget en sproglig rettelser i præmis 41 efter dokumentets offentliggørelse.